

ผ้าทอรัก

ผ้าทอลายหางกระรอก



ผ้าทอเกาะยอ มีเอกลักษณ์ของการทอยกดอก กรรมวิธีการทอยกดอกทำให้เกิดลวดลายที่ได้จากการยกตะกรอ (แยกด้วยด้ายเส้นยืน บางครั้งจะยกดอกด้วยด้ายเส้นพุ่ง) ลักษณะเด่นของผ้ายกดอก คือ ผ้าจะมีลายในตัว ผิวสัมผัสผ้ายกดอกจะมีความนูนของผ้า ลายผ้าทอเกาะยอในอดีตกำลังจะสูญหายไป หลายนายไม่ได้รับการทอจากช่างทอผ้า ด้วยมีขั้นตอนที่ยุ่งยากหลายขั้นตอนและใช้เวลาในการทอนานกว่าผ้าทอชนิดอื่น ชื่อลวดลายหางกระรอกเป็นจินตนาการของชาวเกาะยอที่มองผ่านสกรายหางกระรอกในทะเลสาบสงขลา เรื่องราวของผ้าทอลายหางกระรอกจึงถูกบันทึกในรูปแบบวรรณกรรมร่วมสมัย เพื่อสื่อคุณค่าของผ้าทอ

เรื่องสั้นผ้าทอลายทางกระรอก บอกถึงความรักหนุ่มสาวคู่หนึ่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะยอ เมื่อราว พ.ศ. ๒๕๒๐ ชาวบ้านในเกาะยอทั้งผู้หญิงและผู้ชายทอผ้าเป็นอาชีพ จรูญ - เป็นชายหนุ่มที่มีฝีมือในการทอผ้า ได้รับการถ่ายทอดทักษะการทอผ้ามาจากพ่อ กานดา-หญิงสาวผู้เป็นคู่หมั้นจรูญ ทั้งสองกำลังจะแต่งงาน แต่ด้วยเส้นด้ายที่ชาวเกาะยอนำมาทอผ้าช่วงนั้น (ไม่ได้เป็นด้ายฝ้ายผลิตขึ้นเกาะยออย่างในอดีต) ต้องพึ่งพา ด้ายจากโรงงาน ผ่านพ่อค้าคนกลางชาวจีน ชาวบ้านมักถูกเอารัดเอาเปรียบและผูกขาดการซื้อขายผ้าทอจาก ชาวบ้าน แม้แต่ผ้าทอลายทางกระรอกสีฟ้าปนขาวที่จรูญตั้งใจทอเป็นพิเศษไว้สำหรับให้สาวคนรักสวมใส่ในวัน แต่งงาน ยังต้องซื้อคืนจากพ่อค้าในราคาแพง แก่นเรื่องสั้นผ้าทอลายทางกระรอกสะท้อนอัตลักษณ์การทอผ้า ของชาวเกาะยอ ผ้าทอมือลายทางกระรอกเป็นเสมือนสัญลักษณ์แทนความรักที่ถักทอแต่หญิงสาวในวันสำคัญ ของชีวิตคู่

เรื่องสั้น ผ้าทอลายทางกระรอก ประพันธ์โดยจำลอง ฝั่งชลจิตร ได้รับรางวัลช่อการะเกดจากนิตยสารโลก หนังสือตีพิมพ์ในหนังสือรวมเรื่องสั้นครั้งแรกชื่อ “เพชรน้ำงาม” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ตีพิมพ์ครั้งที่ ๒ ในหนังสือรวม เรื่องสั้นชื่อ “กองคาราวาน” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เรื่องสั้น ผ้าทอลายทางกระรอก เป็นวรรณกรรมร่วมสมัยเกี่ยวกับ ภาคใต้ขึ้นหนึ่งที่มีคุณค่าในการบันทึกวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ เนื้อหาได้บันทึกเรื่องราวหัตถกรรมผ้าทอมือของ ชาวเกาะยอค่อนข้างละเอียด หลายแง่มุม และแฝงทศนะเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไว้อย่างชัดเจน

